

Sygn. akt III A Ua 738/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 sierpnia 2012 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu Wydział III

Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Grażyna Szyburska-Walczak
Sędziowie:	SSA Barbara Pauter SSA Danuta Rychlik-Dobrowolska (spr.)
Protokolant:	Karolina Sycz

po rozpoznaniu w dniu 16 sierpnia 2012 r. we Wrocławiu

sprawy z wniosku W. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W.

o wypłatę wstrzymanej emerytury

na skutek apelacji W. P.

od wyroku Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we Wrocławiu

z dnia 19 marca 2012 r. sygn. akt VIII U 2338/11

oddala apelację.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we Wrocławiu wyrokiem z dnia 19 marca 2012 r. oddalił odwołanie W. P. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. z dnia 26 września 2011 r.

Rozstrzygnięcie to Sąd Okręgowy oparł o następujący stan faktyczny: W. P. urodzony (...), decyzją Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 21 marca 2003 r. nabył prawo do emerytury od dnia 1 marca 2003 r., tj. od ustania zatrudnienia. Jednocześnie, organ rentowy zawiesił wypłatę świadczenia z powodu kontynuacji zatrudnienia przez wnioskodawcę, bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał pracę bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury. Do wniosku o przyznanie prawa do emerytury dołączone zostało świadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z dnia 20 lutego 2003 r. potwierdzające, iż wnioskodawca jest zatrudniony w Urzędzie Miejskim W. od dnia 12 lipca 1999 r. do chwili obecnej. Wnioskodawca rozwiązał stosunek pracy ze Specjalnym Ośrodkiem Szkolno-Wychowawczym w T., w którym był zatrudniony w wymiarze 1/2 etatu w

okresie od 1 października 1999 r. do 28 lutego 2003 r. Świadczenie było przeliczane oraz waloryzowane stosownymi decyzjami. Decyzją z dnia 25 maja 2009 r., Zakład Ubezpieczeń Społecznych, zgodnie z art. 103 ust. 2 ustawy o FUS, podjął wypłatę emerytury, z uwagi na fakt ukończenia przez W. P. w dniu 5 maja 2009 r. – 65 lat życia. Od dnia wejścia w życie ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw, tzn. począwszy od dnia 1 października 2011 r. prawo do emerytury przyznanej przed dniem 1 stycznia 2011 r., ulega zawieszeniu bez względu na wysokość dochodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego uprzedniego stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego. Powyższa zasada dotyczy także emerytów, którzy ukończyli wiek wynoszący 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn. W związku z powyższym, od dnia 1 października 2011 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wstrzymał wypłatę emerytur z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i okresowych emerytur kapitałowych, pobieranych przez osoby, które nie rozwiązały stosunku pracy zawartego przed dniem nabycia prawa do emerytury. Wstrzymana została również wypłata okresowej emerytury kapitałowej, wypłacanej z innym niż emerytura z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych świadczeniem, do którego prawo ustalił oddział ZUS albo inny organ emerytalny lub rentowy. W przypadku rozwiązania stosunku pracy po dniu 30 września 2011 r. – wypłata emerytury zostanie podjęta: od pierwszego dnia miesiąca, w którym został rozwiązany stosunek pracy, jeśli stosunek pracy został rozwiązany w innym dniu niż ostatni dzień miesiąca; od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym został rozwiązany stosunek pracy, jeśli stosunek pracy został rozwiązany z ostatnim dniem miesiąca; nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym został zgłoszony wniosek o podjęcie wypłaty emerytury, wraz z dołączonym dokumentem potwierdzającym rozwiązanie stosunku pracy, tj. świadectwem pracy lub zaświadczeniem wystawionym przez pracodawcę. Wobec powyższego, z uwagi na fakt, iż wnioskodawca kontynuuje zatrudnienie w Urzędzie Miejskim W. i nigdy nie rozwiązał stosunku pracy z tym pracodawcą, organ rentowy decyzją z dnia 26 września 2011 r. wstrzymał z dniem 1 października 2011 r. wypłatę emerytury.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy uznał, iż odwołanie wnioskodawcy nie zasługuje na uwzględnienie.

W uzasadnieniu do wyroku Sąd Okręgowy wskazał, iż dokonując ustaleń stanu faktycznego, oparł się przede wszystkim na zgromadzonych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych dokumentach dotyczących wnioskodawcy. Sąd Okręgowy dał wiarę tym dowodom, gdyż brak było podstaw do podważenia ich wiarygodności. Zdaniem Sądu Okręgowego, zebrany w sprawie materiał dowodowy wnioskodawcy nie daje podstaw do uwzględnienia odwołania. Z dniem 1 stycznia 2011 r. wszedł w życie przepis art. 103 a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, na mocy którego prawo do emerytury ulega zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego. Osobom, które na dzień 1 stycznia 2011 r. pobierały emeryturę i pracowały bez rozwiązania stosunku pracy, ustawodawca pozostawił możliwość łączenia świadczenia z wynagrodzeniem do końca września 2011 r. Rozwiązanie uniemożliwiające wypłatę świadczeń emerytalnych bez przerwania działalności zawodowej u dotychczasowego pracodawcy funkcjonowało w polskim systemie emerytalnym. Trybunał Konstytucyjny, który wyrokiem z dnia 07.02.2006r, sygn.: SK 45/04 uznał je za zgodne z art. 2, art. 31 ust. 3, art. 32 i art. 67 ust. 1 Konstytucji RP. Sąd Okręgowy wskazał, iż istota instytucji zawieszania świadczenia sprowadza się do stosunkowo prostej reguły: osoby o nabytym prawie do emerytury/renty nie mogą realizować swych uprawnień przez czas trwania przeszkody przewidzianej w ustawie, nie tracąc prawa do pobierania świadczeń za okresy po ustaniu przeszkody. Przeszkody te związane są z nakładanymi ograniczeniami w zakresie dopuszczalnego kontynuowania zatrudnienia po przejściu na emeryturę/rentę i łączenia dochodów z pracy z długoterminowymi świadczeniami z ubezpieczenia społecznego. Nowelizacja ustawy o emeryturach i rentach z FUS dotyczy w szczególności osób, które w wyniku zmiany przepisów po dniu 8 stycznia 2009 r., skorzystały z możliwości przejścia na emeryturę bez konieczności rozwiązania stosunku pracy. Sąd Okręgowy uznał, iż zmiany oznaczają, że osoba, która na dzień wejścia w życie ustawy pobiera emeryturę i wciąż pracuje na etacie w swoim zakładzie pracy, jeśli nadal będzie chciała kontynuować pobieranie świadczenia, będzie się musiała z tej pracy zwolnić. Nie ma przy tym zastrzeżenia, aby po przejściu na emeryturę osoba taka nie mogła zatrudnić się ponownie w tym samym lub innym zakładzie pracy. W przypadku emerytur przyznanych przed dniem wejścia w życie powołanych przepisów ustawy, wprowadzone zmiany są stosowane począwszy od dnia 1 października

2011r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych w ciągu 30 dni od wejścia w życie ustawy miał obowiązek poinformować te osoby o zmianie przepisów, zaś zainteresowani powinni byli decyzję podjąć przed dniem 1 października 2011 r. Realizacja prawa do emerytury uzależniona jest od istnienia (lub nie) przyczyny zawieszenia świadczenia, tj. trwania stosunku pracy. Przesłanką zawieszenia emerytury jest nierozwiązanie stosunku pracy po ukończeniu 60/65 lat przez świadczeniobiorcę, a zatem dopiero ziszczenie się ryzyka emerytalnego otwiera drogę do pełnej realizacji nabytego prawa, tj. trwania emerytury, co należy uznać za koncepcyjnie właściwe. W sytuacji kontynuowania zatrudnienia konsekwencją zawieszenia świadczenia jest wstrzymanie jego wypłaty (art. 134 ust. 1 pkt 1). Ustanie przyczyny wstrzymania wypłaty emerytury (rozwiązanie stosunku pracy) powoduje wznowienie wypłaty świadczenia od miesiąca ustania tej przyczyny, jednak nie wcześniej niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o wznowienie wypłaty lub wydano decyzję z urzędu (art. 135 ust. 1). Nie można zatem domagać się wypłaty świadczenia za okres zawieszenia emerytury. Po ustaniu przyczyny zawieszenia prawo do emerytury jest jednak realizowane w dalszym ciągu, bez potrzeby ubiegania się przez świadczeniobiorcę o ponowne ustalenie prawa, odmiennie jak w przypadku ustania prawa do świadczenia. Warto zwrócić uwagę na fakt, iż nie wszyscy pracujący emeryci, do których dotarła informacja z ZUS, muszą rozwiązywać umowę o pracę, by dalej pobierać świadczenie. Obowiązek rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą w celu kontynuowania pobierania emerytury, dotyczy tylko tych osób, które przed dniem 1 stycznia 2011 r. przeszły na emeryturę bez rozwiązania umowy o pracę. Zgodnie z ustawą z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U z 2010r, Nr 257, poz. 1726) - osoby te miały czas na rozwiązanie takiego stosunku pracy do końca września 2011 r. O rozwiązaniu umowy o pracę zobowiązane były poinformować właściwy z uwagi na miejsce zamieszkania oddział ZUS, w przypadku osób, które tego nie uczyniły, wypłata emerytury została im wstrzymana od dnia 1 października 2011 r. Nic jednak nie stoi na przeszkodzie, aby po rozwiązaniu stosunku pracy osoby te ponownie zatrudniły się u dotychczasowego pracodawcy. Natomiast osoby, które wprawdzie są zatrudnione u dotychczasowego pracodawcy, ale w związku z przejściem na emeryturę rozwiązały stosunek pracy, a następnie zatrudniły się ponownie, będą nadal miały prawo do wypłaty emerytury. W przypadku osób przechodzących na emeryturę w 2011 r., aby pobierać to świadczenie – konieczne jest rozwiązanie stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą. Po rozwiązaniu umowy o pracę osoby te mogą zatrudnić się u niego ponownie, na podstawie nowej umowy o pracę - w takim przypadku emerytura będzie wypłacana. Sąd Okręgowy zwrócił uwagę na fakt, iż z art. 103a ustawy emerytalno rentowej nie wynika obowiązek rozwiązania stosunku pracy przez pracownika, który nabył prawo do emerytury. Przepis ten nie nakłada też na pracodawcę obowiązku rozwiązania z takim pracownikiem stosunku pracy z dniem 1 października 2011 r. Istotą regulacji zawartej w tym przepisie jest ograniczenie równoczesnego pobierania dwóch świadczeń - emerytury i wynagrodzenia za pracę, jeżeli pracownik nie miał zamiaru przejść na emeryturę, lecz planował nadal pracować u tego samego pracodawcy bez rozwiązywania dotychczasowego i nawiązania nowego stosunku pracy.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł wnioskodawca, który zaskarżając wyrok w całości zarzucił mu naruszenie prawa materialnego: tj. art. 103 w związku z art. 134 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych poprzez niewłaściwe jego zastosowanie i w konsekwencji przyjęcie, iż organ rentowy zasadnie wstrzymał wnioskodawcy wypłatę świadczenia emerytalnego pomimo, iż nie wystąpiła żadna z ustawowych przesłanek do zawieszenia realizacji wypłaty świadczenia emerytalnego; tj. art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. Nr 153, poz. 1227 ze zm.), poprzez przyjęcie, iż organ rentowy prawidłowo zastosował te normy prawne w zaskarżonej decyzji i przyznając że wnioskodawca wyczerpał dyspozycję tych przepisów, co w konsekwencji doprowadziło do zawieszenia świadczenia emerytalnego. Wskazując na powyższe zarzuty wnioskodawca wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uchylenie decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 26 września 2011 r. znak (...) oraz nakazanie wypłaty wstrzymanej emerytury od dnia 1 października 2011 r.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja wnioskodawcy nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd I instancji przeprowadził w sprawie należyte postępowanie dowodowe, wyprowadził trafne wnioski i wydał wyrok zgodny z obowiązującym stanem prawnym.

Spór w sprawie wymagał rozstrzygnięcia, czy organ rentowy zasadnie zawiesił wypłatę świadczenia emerytalnego wnioskodawcy, z uwagi na kontynuację zatrudnienia bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy.

Sąd I instancji ustalił, że wnioskodawca uzyskał prawo do emerytury od dnia 1 marca 2003 r., na mocy decyzji organu rentowego z dnia 21 marca 2003 r.

Przed nabyciem prawa do świadczenia emerytalnego, do chwili obecnej, wnioskodawca pozostaje w stosunku pracy w pełnym wymiarze czasu pracy w Urzędzie Miejskim W..

Wejście w życie nowego przepisu art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 257, poz. 1726), zgodnie z którym począwszy od dnia 1 października 2011 r. prawo do emerytury przyznanej przed dniem 1 stycznia 2011 r., ulega zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego, stanowi podstawę prawną do zawieszenia prawa do świadczenia emerytalnego. W związku z kontynuacją przez wnioskodawcę zatrudnienia, zaskarżoną decyzją z dnia 26 września 2011 r., organ rentowy wstrzymał wnioskodawcy wypłatę emerytury. Stwierdzić należy, że zawieszenie wypłaty świadczenia nastąpiło zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa i brak jest podstaw do uwzględnienia zarzutów apelacji. Ustawodawca bowiem nie różnicuje ubezpieczonych według miejsca i rodzaju ich zatrudnienia, a jedynie odnosi się do samego faktu kontynuacji tego zatrudnienia, bez przerywania go w związku z uzyskaniem prawa do emerytury.

Sąd Apelacyjny odnosząc się do dalszych zarzutów apelacji wskazuje, że zmiana w/w przepisów, a w szczególności przepisu art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w brzmieniu nadanym przez art. 6 ust.2 ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw, nie jest zmianą niekonstytucyjną.

Trybunał Konstytucyjny bowiem wielokrotnie wyjaśniał, że dyrektywa rozwoju ubezpieczeń społecznych nie wyklucza zmian regulacji prawnych przewidzianych we wcześniejszych ustawach, pod warunkiem zachowania istoty tych uprawnień, przy czym nie zawsze te zmiany muszą iść w kierunku korzystnym dla adresatów (orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 20 listopada 1995r. w sprawie K 23/95 oraz z dnia 17 lipca 1996r. w sprawie K 8/96). Konstytucyjnie chronione prawo wnioskodawczyni do emerytury, nie zostało naruszone w wyniku zmiany przepisów. Wnioskodawczyni ma nadal prawo do pobierania emerytury w przypadku rozwiązania stosunku pracy z obecnym pracodawcą. Tym samym stwierdzić należy, że zaskarżona decyzja o wstrzymaniu wypłaty emerytury od dnia 1 października 2011 r. jest prawidłowa.

Nie ma wątpliwości, iż w niniejszej sprawie zaszły przesłanki, które uprawniają organ rentowy do zawieszenia wypłaty emerytury wnioskodawcy. Tym samym zarówno zaskarżona decyzja, jak również orzeczenie Sądu Okręgowego należy uznać za prawidłowe i odpowiadające obowiązującemu prawu.

Sąd Apelacyjny nie znalazł żadnych podstaw do podważenia prawidłowości i zasadności zaskarżonego wyroku, z tego też względu na mocy art. 385 kpc orzekł o oddaleniu apelacji wnioskodawcy jako nie zasługującej na uwzględnienie.

K.S.